

L'OPINIÓ

Any V-Número 359
Preu: 10 cèntims

• BARCELONA • Dijous, 28 de juliol de 1932

"Imposar-nos la llengua castellana d'una manera coactiva no és defensar-la, sinó anar contra ella. Tampoc no es defensa així una cultura, perquè no pot haver-hi una cultura imposada".

(Del discurs del senyor Lluhi, ahir, a la Cambra).

LA BATALLA DE L'ENSENYAMENT

La Cambra rebutjà ahir per 193 vots contra 36 els punts de vista dels catalans, precisats en una esmena del senyor Sbert.—L'esmena del senyor Barnés ha estat convertida en dictamen de la Comissió, després d'esporgar-ne tot el que podia haver-hi de satisfactori per a les aspiracions de Catalunya

A les quatre toques s'obre la sessió del Congrés, sota la presidència del senyor Besteiro. Al banc blau, el ministre del Treball. S'aprova l'acta de la sessió anterior i entra el ministre de Finances.

Ordre del dia.
S'aprova un dictamen de la Comissió de la Presidència sobre la proposició de llei relativa a la creació social d'un ministeri d'assistència mèdica i salut social.

Es posa a discussió un dictamen de la Comissió de Finances sobre el projecte de llei implantant un avenç cadastral ràpid a base de la fotografia aèria.

S'aprova sense discussió l'article primer.

En discutir-se l'article segon, el senyor Fanjul fa ús de la paraula per posar de relleu la gravetat que significa aprovar un projecte de llei d'aquesta importància sense discussió. Demana a la Comissió que expliqui a la Cambra l'abast del fons del dictamen. (Entra el ministre de Justícia.)

El Sr. BUJEDA li contesta en nom de la Comissió i manifesta que es torna al sistema d'avenç cadastral de l'any 1916 amb la salvetat que

s'introdueix la fotografia aèria, indispensable en aquesta mena de treball, entre altres coses, per l'economia que suposa, ja que costarà a l'Estat 650 pessetes per hectàrea, que abans costava 18 pessetes. Acaba fent notar la sèrie d'economies que el pla exposat representarà per a l'Estat.

El Sr. FANJUL rectifica, insistint en les seves anteriors manifestacions. El Sr. BUJEDA també rectifica. S'aproven sense discussió els articles tercer, quart i cinquè.

A l'article sisè retira un vot particular el senyor Azorín.

El Sr. AZAROLA demana algunes aclaracions a l'article sisè del dictamen.

Pregunta si els treballs de fotografia aèria es faran per funcionaris espanyols que és com voldria que es fes l'orador. Acaba demanant que aquests serveis es concedeixin a empreses espanyoles.

El Sr. BUJEDA li respon dient que el concepte de companyia nacional es refereix únicament a les Companyies espanyoles.

L'ESTATUT

Es posa a discussió l'Estatut de Catalunya.

S'ajorna la discussió d'un vot particular del senyor Royo Villanova, per absència de l'autor.

El senyor VALLE defensa un vot particular, i el senyor SAN ANDRES el rebutja, en nom de la Comissió.

El senyor VALLE rectifica, i el senyor ABAD CONDE explica el vot en contra de la minoria radical.

El senyor VALLE rectifica novament.

En votació ordinària, és rebutjat el vot particular per 123 vots contra 26.

El senyor SBERT defensa una esmena, que diu així:

"Corresponderà a la Generalidad de Cataluña la ensenyanza en todos sus grados y órdenes, sin perjuicio de cuanto dispone la Constitución de la República, y los servicios de Instrucción Pública, Bellas Artes, Museos, Bibliotecas, Archivos y conservación de monumentos.

"Los títulos académicos y profesionales conseguidos a certificados de estudios, expedidos por centros de enseñanza de la Generalidad de Cataluña, que se preceptúa en el artículo 49 de la Constitución, serán expedidos por el Estado y corresponderán al programa de enseñanza mínima que la legislación general determina, y tendrán validez en todo el territorio de la República."

Fa un fogós discurs, en el qual diu que Catalunya té suficient capacitat per a tenir una Universitat catalana i per a tenir una cultura.

El senyor IRANZO li contesta en nom de la Comissió, rebutjant l'esmena del senyor Sbert.

El senyor LEIZAOLA i altres diputats nacionalistes bascos, recolzen amb certs rumors i certes protestes el senyor Sbert.

El senyor SBERT rectifica, dient que les peticions de Catalunya són perfectament constitucionals, puix que en aquesta matèria la Constitució no prejutja res.

El senyor IRANZO rectifica.

El senyor COMPANYYS demana votació nominal, i l'esmena és rebutjada per 193 vots contra 36.

Es posa a debat l'esmena del senyor Barnés. Diu així:

"Artículo 10. — La Generalidad de Cataluña podrá crear y soste-

ner los centros de enseñanza en todos los grados y órdenes que estime oportunos, siempre con arreglo a lo dispuesto en el artículo 50 de la Constitución y con independencia de las instituciones docentes y culturales del Estado.

Al estructurar este Estatuto, la Hacienda propia de Cataluña deberá asegurar a la Generalidad los medios económicos suficientes para el sostenimiento de dichos centros.

El Estado reconocerá a los certificados de estudios y grados académicos otorgados por todos los centros de enseñanza de la Generalidad con arreglo al plan de estudios y requisitos fijados por el Estado con carácter general, igual validez y eficacia para la obtención del título respectivo que los que procedan de otras instituciones de cultura de la República.

La Generalidad se encargará de los servicios de Bellas Artes, Mu-

EL TEXT QUE, EN DEFINITIVA, ACCEPTEN LA COMISSIO I LES MAJORIES GOVERNAMENTALS

Madrid, 27. — Acabada la sessió, els periodistes parlaren amb el President de la Comissió d'Estatuts, Luis Bello, el qual els manifestà que hi havia un nou dictamen, que els facilitaria, a base de l'esmena del senyor Barnés, a la qual s'han incorporat algunes parts d'altres esmenes. El dictamen primitiu convertit en vot particular, el defensaran i votaran, segons sembla, els diputats de l'Agrupació Al Servei de la República, els radicals i els conservadors del senyor Maura.

Se li preguntà si també el nou dictamen el votarien els catalans i el senyor Bello contestà que no ho podia dir i que únicament podia manifestar que el votarien les minories governamentals.

A continuació facilità el nou dictamen, el qual s'expressa així:

"Artículo 10 y 7.º moderno. — La Generalidad de Cataluña podrá sostener los centros de enseñanza en todos los grados y órdenes que estime oportunos, siempre con arreglo a lo dispuesto en el artículo 50 de la Constitución, con independencia de las instituciones docentes y culturales del Estado y con los recursos de la Hacienda de la Generalidad, dotada por este Estatuto.

La Generalidad se encargará de los servicios de Bellas Artes, Museos, Bibliotecas, conservación de monumentos y archivos, salvo el de la corona de Aragón.

Si la Generalidad lo propone, el Gobierno de la República podrá otorgar a la Universidad de Barcelona, un régimen de autonomía. En tal caso se organizará como Universidad única y se regirá por un patronato que ofrezca a las lenguas y culturas castellana y catalana las garantías de reciprocidad y convivencia en iguales derechos para profesores y alumnos.

Las pruebas y requisitos que con arreglo al artículo 49 de la Constitución formule el Estado para la expedición de títulos, regirán con carácter general para todos los alumnos procedentes de los establecimientos docentes del Estado y de la Generalidad."

seos, Bibliotecas, Archivos y conservación de monumentos.

Si la Generalidad lo propone, el Gobierno de la República podrá otorgar a la Universidad de Barcelona un régimen de autonomía. En tal caso, ésta se organizará como Universidad única regida por un Patronato que ofrezca a las lenguas y a la cultura castellana y catalana las garantías recíprocas de convivencia en igualdad de derechos."

El senyor ORTEGA I GASSET (José) demana la paraula i diu que el problema està plantejat i que cal adoptar una decisió precisa.

Jo segueixo considerant més discret el dictamen primitiu.

Els que som partidaris d'una organització autònoma d'Espanya, sabem que autonomia vol dir complicar les coses, i per al millor desenvolupament, hauríem d'ésser rigorosament centralistes, però fóra un tòpic d'utilitzar sols aquest punt de mira, que la centralització de les regions manté la seva escassa vitalitat.

No cal perdre la cosa substancial per l'objectiva. Vegem les objeccions que a la doble Universitat poden oposar-se. Presento com a solució més neta la que accepta dues manifestacions culturals, la catalana i l'espanyola. És la realitat.

Ningú no pot augurar que una Universitat bilingüe és la cosa més senzilla; seria unir en un concubinatge dues ànimes divergents.

Si s'accepta la possibilitat que els estudiants es barallin al carrer, es pot assegurar que en aquesta Universitat única es barallarien als passadissos, que és el que succeeix ara.

Es aquella, doncs, la solució més neta per a la nostra vida efectiva i cultural.

Les nostres llengües estan unides al nostre passat.

Creu que són erronis els tòpics que ací s'han mantingut sobre la influència de la llengua mare.

El Sr. CAMPALANS demana la paraula en tons enèrgics.

El Sr. ORTEGA GASSET (don José): Accepto en principi aquesta afirmació dels catalans. D'ençà de l'adveniment de la República, ningú no ha coartat als catalans l'ús de la seva llengua. Aquest simbolisme lingüístic l'ha expressat perfectament i a satisfacció meua el dictamen, però és que ara es fa del català una qüestió polèmica.

Es evident que la llengua espanyola

la quedaria en desavantatge, encara comptant amb la millor bona fe de la Universitat bilingüe. No pot prevaler la llengua catalana, perquè només un 30 per 100 de la Universitat de Barcelona és català. L'Estat prevalent té una llengua, l'espanyola, i aquesta cal defensar-la.

Accepteu el caràcter de cooficialitat que s'atorga a la llengua castellana, però és que en això, avui, ja no és avantatge, ni Espanya és un Estat bilingüe. El que hi ha és un Poder secundari per a regió, i on s'admet aquest cooficialitat. L'Estat romandrà a Catalunya com en les altres regions i no pot abandonar cap dels espanyols. Podeu tenir l'ús de la llengua vernacle, però el que no podem és abandonar els espanyols a mans dels catalans, i menys encara en el reconeixement de major importància, com és el científic i l'universitari.

No es pot tractar, doncs, l'autonomia de Catalunya com si fos una autonomia creada. Es va a concedir a una regió d'Espanya que porta al seu dins una tendència al nacionalisme. Això fa que el plet passi del polític a l'històric. Davant d'aquest decantament, hi ha el sentit centralista d'una gran part dels espanyols. Jo crec que no hi ha d'altre més centralista que aquest. Precisament, el problema català, el que és, significa una divergència entre la majoria dels catalans i la resta d'Espanya.

L'esmena, en el primer paràgraf, estableix les dues Universitats, i en el segon li mossega la cua i se'n menja una, que és l'espanyola.

Els que votareu aquesta esmena, votareu tot el contrari d'això que voleu. Aneu a votar la possibilitat de què desaparegui la Universitat espanyola. Tracteu de resoldre aquesta qüestió amb un text que no integri la capacitat legislativa de la Cambra.

El senyor BARNES, autor de l'esmena, la defensa, encara que expressa la seva temença i la seva emoció, en parlar després d'haver-ho fet el mestre.

Pensa que el moment és el més indicat per a intentar un apropament entre l'ànima castellana i la catalana, divorciades d'ençà de molt de temps.

Diu que el senyor Ortega i Gasset s'ha equivocat, puix que el dictamen de la Comissió, que ell ha defensat, aquesta ja no el manté.

Sosté la seva esmena dient que és necessari una prova per a donar el títol als estudiants que hagin cursat en centres docents catalans, però que aquesta prova serà exactament igual a la que hom exigeixi als es-

(Segueix a la pàgina 9)

FETS DIVERSOS

La política alemanya esdevé extraordinàriament espessa amb l'acost de les eleccions generals. Com que aquesta densitat probablement acapararà durant la fi de la setmana l'atenció del comentarista, aquest té interès a dir la seva tot d'una sobre diversos fets que constitueixen avui l'actualitat modesta. La més aparent, la constitueixen, naturalment, a part de les proeses de papentistes i nazis, la revolució brasilera, la guerra del Chaco, el pacte russo-polonès de no agressió i les noves agressions del Japó contra la Xina a base del nou Estat manchu.

Les humils violetes de l'actualitat són molt més curioses. Dos aviadors famosos, un d'anglès i un d'alemany, proposen de fer ensem un vol transatlàntic pel setembre. Es tracta del baró von Schleich, anomenat el "Cavaller Negre", i del major Christopher Draper, conegut al Royal Flying Corps pel "foll major". El baró i el major es combateren més d'un cop durant la guerra. Ara tots dos en són enemics i volen fer servir a favor de la pau el reclam de llur vol.

L'espanyol Jimmie Walker, el famós batlle de Nova York, ha trobat una manera digna d'estudiar-se, d'alleugerir el contribuent. Ha fet una crida, per ràdio i tot, als innumerables empleats del seu municipi, demanant-los que renunciïn generosament l'any que ve a la paga d'un mes. Si Jimmie no porta amb això algun joc amagat, si creu verament que la seva crida pot fer algun efecte, potser haurem de decidir que el famós batlle no és tan espanyol com diuen.

La mort a Mèxico d'un cert gangster anomenat Hyman Stark, ens donarà probablement noves claries sobre el "tercer grau" en les investigacions policiaques. Stark, que tenia una bella salut quan fou arrestat, va morir-se després de vuit hores d'interrogació policíaca. L'autòpsia ha demostrat que l'interrogatori havia estat molt especial, adequat a la inspiració d'un Martínez Anido. Ens fa una mena de gràcia trista d'haver-nos entat esgarriant tant de temps de l'estat Mitjana per a adonar-nos a fi que encara no n'hem sortit.

A. B.

SEMPRE HI HA QUI SEQUIVOCA